ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 lutego 1933

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 30 zł, półrocznie 15 zł, kwartalnie 7,5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 36 zł, półrocznie 18 zł, kwartalnie 9 zł. Numer pojedyńczy 1,5 zł.

NR. 3 Wydawca: *Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.* **ROK 12**

Ubezpieczenia społeczne w Polsce.

Według danych statystycznych, dochody wszystkich instytucyj ubezpieczeń społecznych w Polsce, a więc Kas Chorych, Z. U. P. U., funduszu bezrobocia, oraz ubezpieczeń od wypadków, — wynosiły w 1931 roku 589 160 tysięcy złotych, z czego na składki płacone przez pracodawców i pracowników przypada 493 822 tysiące złotych.

Wydatki instytucyj ubezpieczeniowych w 1931 r. wyniosły 574 589 tysięcy złotych, z czego na świadczenia dla ubezpieczonych przypada 461 671 tys. złotych.

W porównaniu z rokiem 1930 dochody wszystkich instytucyj ubezpieczeń społecznych, działających na obszarze Rzpltej, — zmniejszyły się w 1931 r. o 46 887 tysięcy złotych. Powodem spadku wpływów jest zmniejszenie się stanu zatrudnienia oraz redukcja wynagrodzeń, służących za podstawę wymiaru składek ubezpieczeniowych. Największe obniżenie dochodów ze składek nastąpiło w zakładzie ubezpieczenia od wypadków we Lwowie oraz w Kasach Chorych.

Nadwyżka dochodów nad wydatkami wyniosła w roku 1931 tylko 14 570 tysięcy złotych, gdy tymczasem w roku 1930 nadwyżka ta przewyższała 44 miljony złotych.

Wydatki instytucyj ubezpieczeniowych w roku 1931 zmniejszyły się w porównaniu do wydatków w 1930 r. o 17 305 tysięcy złotych. Wydatki na świadczenia dla ubezpieczonych zmniejszyły się o 24 945 tysięcy zł, ale równocześnie wzrosły wydatki na administrację i odpisy składek nieściągalnych o 7 639 tysięcy zł.

Liczba osób ubezpieczonych we wszystkich instytucjach w Polsce wyniosła w 1931 r. 4 679 499 osób. Prowizoryczne zestawienia za dotychczasowy okres 1932 roku wykazują dalszy spadek dochodów i liczby ubezpieczonych. (Press).

Sprawy socjalne.

Polska opowiedziała się za skróceniem czasu pracy.

Konferencja genewska w sprawie międzynarodowego skrócenia czasu pracy zakończyła się w dniu 27. stycznia b. r. dyskusją generalną, w której ogółem wzięło udział około 50 mówców. Ostatniego dnia przemawiali m. in. delegat pracodawców polskich Szydłowski oraz polski rzeczoznawca robotniczy Szuring opowiadając się za skróceniem czasu pracy do 40 godzin tygodniowo.

Rezultatem konferencji jest uchwalenie zasady skrócenia czasu pracy i ustalenia szeregu zasad przyszłej konwencji w tej sprawie. W szczególności konwencja ma przewidywać, że czas pracy nie będzie przekraczał 40 godzin tygodniowo, ilość dopuszczalnych godzin nadlczbowych winna być ograniczona, konwencja powinna pozwalać na wybór różnych metod skrócenia czasu pracy.

Jak należy postępować w razie redukcji dni pracy robotników.

I. Kasa Chorych. W stosunku do Kasy Chorych należy mieć na uwadze niżej podane reskrypty Ministra Pracy i Opieki Społecznej:

1. Określenie płacy ustawowej przy redukcji dni pracy.

Płacę ustawową określać należy według zarobku dziennego, oznaczonego w tabeli, pomieszczonej w art. 20 ustawy z dnia 19 maja 1920 r., tylko w tym wypadku, gdy zarobek ten odpowiada odnośnemu zarobkowi tygodniowemu lub miesięcznemu, umieszczonemu w odpowiedniej rubryce tej tabeli, licząc pełne 6 dni pracy w tygodniu i 25 w miesiącu, przyczem dni wolne od pracy, względnie dni uzasadnionego opuszczenia pracy, nie biorą się w rachubę. W razie zatrudnienia w pewne tylko dni tygodnia lub redukcji dni pracy, tj. gdy zarobek, otrzymany za tydzień wzgl. za miesiąc, nie odpowiada zarobkowi dziennemu w odpowiedniej rubryce powyższej tabeli, o ile przytem nie zachodzi wypadek, przewidziany w art. 50 ust. I powołanej ustawy, za podstawę zaliczenia do grupy zarobkowej należy przyjąć dzienny zarobek, otrzymany z podzielenia sumy, zarobionej w ciągu tygodnia wzgl. miesiąca, przez 6 wzgl. 25 dni.

P r z y k ł a d: robotnik pracuje w miesiącu 12 dni, zarabia 84 złotych.

Bez względu na to, ile wynosi jego płaca za dzień przepracowany, suma zarobiona w miesiącu, tj. 84 zł, dzieli się przez 25 i sumę otrzymaną, t. j. 3,36 zł, przyjmuje się za jego zarobek dzienny, co odpowiada grupie zarobkowej VI, której płaca ustawowa wynosi 3,50 złotych.

(Reskrypt M. P. i O. S. z dnia 15 czerwca 1925 Nr. 145-U. III).

2. Określenie płacy ustawowej w razie niezawiadomienia o redukcji dni pracy.

Zasadniczo ubezpieczeni, zatrudnieni w przedsiębiorstwach, które przejściowo zredukowały czas pracy, winni być zaliczeni do odpowiednich grup zarobkowych nie na podstawie zarobków dziennych, lecz na podstawie faktycznych zarobków tygodniowych. Składki i zasiłki należy wymierzać na podstawie takich grup zarobkowych, do których ubezpieczeni zostali zaliczeni na podstawie swego rzeczywistego zarobku tygodniowego.

Ubezpieczonych, którzy zachorują w czasie przejściowej redukcji dni pracy po obniżeniu im grup zarobkowych, — jeżeli w czasie ich choroby ilość dni pracy na tydzień zostanie zwiększona należy automatycznie przenieść do odpowiedniej wyższej grupy zarobkowej.

Jednakowoż, jeżeli pracodawcy nie zawiadomią Kasy o ograniczeniu czasu pracy w swych przedsiębiorstwach i nie zażądają przeniesienia pracowników do niższych grup zarobkowych, Kasa ma prawo wymierzania składek na podstawie zarobku dziennego, bez względu na ilość dni pracy w ciągu tygodnia, opierając się na art. 50 ust. I. ustawy z dnia 19 maja 1920 r., gdyż brak zawiadomienia stwarza domniemanie, iż zarówno pracodawcy, jak ubezpieczeni zgadzają się na opłacanie wyższych składek.

(Reskrypt M. P. i O. S. z dnia 20 listopada 1923 Nr. 5223-VII).

3. Obliczanie zarobku w razie dni wolnych od pracy.

Słowa reskryptu z dnia 15 czerwca 1925 roku L. 145 (U. III): „przyczem dni wolne od pracy względnie dni uzasadnionego opuszczenia pracy nie biorą się w rachubę", rozumieć należy, jak to z toku rozumowania wynika, w tym sensie, że dni wolne od pracy względnie dni uzasadnionego opuszczenia pracy nie są naruszeniem normalnego toku pracy, traktuje się je zatem narówni z dniami przepracowanemi. W obydwóch zatem wypadkach wspomnianych w powyższym reskrypcie, policzalny dzienny zarobek otrzymuje się przez podzielenie kwoty, zarobionej w ciągu tygodnia względnie miesiąca, przez 6 względnie 25 dni. (Reskrypt M. P. i O. S. z dnia 5 listopada 1926 r. Nr. 3474 (U. III).

4. Obliczanie zarobku w razie opuszczenia dni pracy.

Za podstawę obliczenia ustawowej płacy dziennej przyjąć należy, w myśl art. 19 i 20 ust. I i II ustawy z dnia 19 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 272), podany przy zgłoszeniu pracownika jego zarobek tygodniowy lub miesięczny, podzielony przez 6, względnie 25, niezależnie od tego, przez ile dni był pracownik faktycznie zatrudniony w danym okresie tygodniowym. Wobec tego nie ma wpływu na zaliczenie do grupy zarobkowej, stosownie do art. 20 ust. III powołanej ustawy, opuszczenie przez pracownika dni pracy, chociażby wskutek tego zmniejszył się jego rzeczywisty zarobek w danym okresie, o ile o tem zmniejszeniu Kasa Chorych nie została we właściwym czasie powiadomiona.

(Reskrypt M. P. i O. S. z dnia 18 maja 1927 r. Nr. 3882 (U. III).

O ile firma zwolniona jest przez Kasę Chorych z indywidualnego zgłaszania pracowników, to kwestje powyższe odpadają.

Ograniczenie świadczeń dla pracowników umysłowych.

Rada Ministrów uchwaliła na posiedzeniu w dn. 9. bm. opracowany przez Ministra Opieki Społecznej projekt nowelizacji dekretu Prez. Rzplt. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych na wypadek braku pracy. Uchwalony projekt ogranicza radykalnie rozmiary dotychczasowych świadczeń na rzecz bezrobotnych pracowników umysłowych i powiększa znacznie opłaty na rzecz ZUPU. Wysokość składki w dziale ubezpieczeń na wypadek braku pracy wynosi dotychczas 2 proc. podstawowej płacy. Radzie Ministrów przysługuje prawo podwyższenia składki do 3 proc. płacy podstawowej, które to uprawnienie nie było dotąd wyzyskane. Projekt noweli rozszerza kompetencje Rady Ministrów w tym względzie, przyznając jej oprócz prawa podwyższenia wkładek również prawo podziału tych wkładek między ubezpieczonych i pracodawców stosownie do możliwości i potrzeb gospodarczych obu grup. Najwyższa płaca podstawowa, od której wymierzano dotychczas składki i zasiłki wynosiła w dziale ubezpieczeń na wypadek braku pracy 640 zł miesięcznie. Projekt noweli podwyższa tę maksymalną granicę, do 720 zł miesięcznie. Ministerstwo Opieki Społecznej spodziewa się, iż ta zmiana powiększy znacznie wpływy ZUPU. Ponieważ przesunięcie granicy maksymalnej płacy podstawowej musiałoby pociągnąć za sobą równocześnie zwiększenie stawek zasiłkowych, projekt noweli przewiduje na okres kryzysu progresywną obniżkę świadczeń na rzecz bezrobotnych pracowników umysłowych.

Jak słychać projekt obniżenia świadczeń, dotknie przedewszystkiem większość ubezpieczonych, pobierających płace średniej wysokości. Projekt noweli przewiduje możność przedłużenia do 12 miesięcy minimalnego okresu ubezpieczeniowego, od przebycia którego uzależnione jest uzyskanie prawa do pobierania zasiłków. Dotychczas okres ten wynosił 6 miesięcy. Projekt noweli znosi świadczenia dla osób, które utraciły zajęcie z własnej winy, lub ustąpiły z posady bez ważnej przyczyny oraz dla osób zatrudnionych sezonowo, o ile utrata zajęcia posiada charakter czasowy i przypada na okres martwego sezonu.

Nowela ogranicza okres zasiłkowy do 6 miesięcy, przewidując możność przedłużenia okresu świadczeń w wyjątkowych warunkach a więc np. dla ubezpieczonych w starszym wieku oraz dla obarczonych rodziną. Nowela wprowadza możność wypłaty zasiłków dla osób, których zarobki obniżyły się z powodu jednego lub kilku posiadanych zajęć, oraz dla osób, które w czasie korzystania z zasiłku objęły zajęcie z niższem wynagrodzeniem.

Uchwalony przez Radę Ministrów projekt będzie wniesiony do Sejmu.

Uproszczenie formalności przy zabezpieczeniu robotników na wypadek bezrobocia.

Na skutek starań sfer gospodarczych p. Minister Opieki Społecznej uznał za możliwe wprowadzić niektóre uproszczenia w formalnościach związanych z zabezpieczeniem robotników na wypadek bezrobocia (Fundusz Bezrobocia.)

Dyrektor Funduszu Bezrobocia w piśmie skierowanym do Centralnego Związku Przemysłu Polskiego z dnia 5. I. 1933 r. Nr. A. II. 354/32 w następujący sposób formułuje dopuszczone przez p. Ministra Opieki Społecznej uproszczenia:

1) Przedsiębiorstwa prowadzące prawidłową księgowość i zabezpieczające w Fuduszu Bezrobocia conajmniej 100 robotników mogą być zwolnione od obowiązku nadsyłania do właściwego Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia (o czem mówi § 5 Rozp. Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 2. 7. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58/32, poz. 557) poświadczonych wyciągów z ksiąg płacy lub odpisów imiennych wykazów wypłat. Zwolnienia te byłyby dokonywane przez Dyrekcję Funduszu Bezrobocia na skutek wniosku właściwego Zarządu Obwodowego. Kontrola właściwości postępowania danego zakładu pracy w zakresie Ustawy o zabezpieczenu na wypadek bezrobocia, przeprowadzana byłaby, jak to ma miejsce dotychczas, przez kontrolerów Fuduszu Bezrobocia w zakładach pracy na miejscu.

W celu uzyskania powyższego każde przedsiębiorstwo powinno zwrócić się do Zarządu Obwodowego Fuduszu Bezrobocia z odpowiednim wnioskiem. Decyzja Dyrekcji Fuduszu będzie prawną podstawą do nienadsyłania comiesięcznych wykazów.

2) Wszystkie zakłady pracy, zabezpieczające robotników w Fuduszu Bezrobocia, zwolnione być mogą od zgłaszania imiennie we właściwych Zarządach Obwodowych Funduszu Bezrobocia zatrudnionych oraz nowoprzyjętych robotników, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia (o czem mówi § 2 wskazanego powyżej Rozporządzenia); wprowadzenie w życie ustępstwa jest uzależnione od oświadczenia przemysłowców, że zakłady pracy będą ściśle się stosowały do przepisów art. 30, ust. II, p. 1-go Ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, nadsyłając terminowo omawiane zgłoszenia do Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy, które przeprowadzają kontrolę w tym zakresie również dla potrzeb akcji zasiłkowej.

Jak wiadomo oddawna istnieje obowiązek zawiadamiania Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy o każdym nowoprzyjętym robotniku, zwolnienie więc od obowiązku powtórnego zgłaszania nowoprzyjętych robotników do Zarządu Obwodowego Fuduszu Bezrobocia, jest uzależnione od ścisłego przestrzegania zobowiązania w stosunku do Państwowych Urzędów Pośrednictwa Pracy. Wydaje się praktycznem, aby każdy zakład pracy złożył w Zarządzie Obwodo-

wym Fuduszu Bezrobocia oświadczenie, iż zgłoszenia takie będzie dokonywać w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy.

3) Wszystkie zakłady pracy zabezpieczające robotników w Fuduszu Bezrobocia zwolnione zostaną od imiennego zawiadomienia (w myśl § 3 tegoż Rozporządzenia) Zarządów Obwodowych Fuduszu Bezrobocia o rozwiązaniu stosunku najmu z robotnikami. Zamiast tego rodzaju zawiadomień zakłady pracy nadsyłać powinny mechaniczne odpisy wydanych robotnikom świadectw lub też wykaz wydanych świadectw.

To ostatnie uproszczenie nie jest uwarunkowaone żadną uprzednią czynnością i zmienia tyko formę wymeldowania robotników w Fuduszu Bezrobocia dając możność mechanicznego kopjowania świadectw, bądź też przy zwalnianiu większej liczby robotników, przesyłania wykazów wydanych świadectw. Ma się rozumieć, chodzi tu o świadectwa wydawane robotnikom dla uzyskania zasiłków z Funduszu Bezrobocia, a nie normalne świadectwa, stwierdzające pracę i ewentualnie kwalifikacje robotnika.

Uproszczenie formularzy świadectw wydawanych robotnikom nie zostało uznane za możliwe, bez uprzedniego przeprowadzenia zmian w ustawie o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Sprawy podatkowe.

Likwidacja zaległości podatkowych.

Na posiedzeniu Komisji Doradczej do spraw handlu przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu wręczono p. Ministrowi F. Zarzyckiemu rezolucję, uzgodnioną w łonie Związku Izb Przemysłowo-Handlowych w sprawie likwidacji zaległości podatkowych.

Rezolucja ta przewiduje następujący sposób likwidacji:

1. Istniejące zaległości podatkowe, które w wybitnej mierze utrudniają odzyskanie równowagi przez życie gospodarcze są konsekwencją zarówno przesilenia jak i wadliwości naszego systemu podatkowego. Dostosowanie wymiarów podatkowych do faktycznych stosunków zarobkowych i dochodowych, stanowiących o zdolności płatniczej, jest podstawowym warunkiem uniknięcia powstawania poważniejszych zaległości podatkowych na przyszłość.

2. Istniejące z tytułu podatków wymienionych w ustawie z dnia 10 marca 1932 r. o spłacaniu zaległości podatkowych, wierzytelności Skarbu Państwa i samorządów, winny być oczyszczone z sum fikcyjnych przez:

1) całkowite odpisanie zaległości dotyczących okresów podatkowych do 1928 r. o ile zaległości te były poddane próbie egzekucji.
2) powołanie przy Izbach Skarbowych komisyj mieszanych, składających się z przedstawicieli władz państwowych i czynników obywatelskich celem ustalenia na indywidualne wnioski bądź z urzędu, które z zaległości dotyczących okresu od 1. 1. 1929 r. do 1. 4. 1932 r., należy uznać za nieściągalne, gdy próba przymusowego ich poboru naruszyłaby egzystencję gospodarczą przedsiębiorstwa handlowego.

3. Z pozostałych zaległości, powstałych w okresie do dnia 1 kwietnia 1932 r. władze skarbowe ustalą sumę, ciążącą na każdym płatniku, przy skreśleniu wszelkich odsetek, kar i kosztów, powiadamiając płatników o wysokości ostatecznej sumy zaległości.

4. Zaległości ustalone w p. 3 będą spłacane w ciągu lat 10-ciu, bądź wpłatami rocznemi, wynoszącemi 10 proc. tych zaległości, bądź wpłatami kwartalnemi, wynoszącemi 2 i pół proc. tych zaległości.

5. Płatnikom, którzy w ciągu każdego roku dobrowolnie uiszczą nadpłatę, przekraczającą kwotę rocznej zaległości, przyznawane będą bonifikaty. Bonifikata ta wynosić będzie w pierwszym roku 100% nadpłaty, zaś w każdym roku następnym — będzie obniżana o 10 proc.

6. Z prawa spłacania w trybie ratalnym skonsolidowanych zaległości korzystać winni tylko ci płatnicy, którzy dopełnią warunku terminowego uiszczania bieżących należności podatkowych.

7. Wymienione wyżej ulgi generalne nie powinny stać na przeszkodzie do korzystniejszych indywidualnych układów podatkowych. Uprawnienia władz skarbowych I i II instancji w tym zakresie winny być rozszerzone.

Należyte formularze do składania zeznań o obrocie.

W myśl rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dnia 29 marca 1932 (Dz. Ust. R. P. Nr. 40/32 poz. 406) w związku ze zmianą ustawy o podatku przemysłowym, obowiązuje obecnie nowy formularz do składania zeznań o obrocie za rok 1932. (Termin złożenia zeznań upływa 15 lutego rb.) Formularz identyczny dla przemysłu i handlu różni się znacznie od dawnych formularzy i to odnośnie rubryk stawek podatkowych i wyjaśnień płatnika.

Ponieważ w Poznaniu zdarzyło się, że Urzędy Skarbowe Nr. III i IV wydawały płatnikom formularze dawnego typu, zwracamy uwagę członkom Związku Fabrykantów, by odbierając formularze zeznań dbali o to, by wydano im nowe formularze.

Formularze te są oznaczone na pierwszej stronie notatką: „Wzór Ministerstwa Skarbu Nr. 68.“ Drukiem Drukarni Nakładowej, Poznań, ul. Kraszewskiego.

Podatnikom, którzy otrzymali stare formularze radzimy zwrócić je urzędom skarbowym i zażądać należytych formularzy, aby nie narazić się na mylne złożenie zeznania.

Dodatkowe wymiary kar za zwłokę i odsetek.

Niektóre Urzędy Skarbowe w Poznaniu dokonały w ostatnich dniach licznych dodatkowych wymiarów kar za zwłokę i odsetek. Wymiary te odnoszą się do tych wpłat podatkowych, przy których, przez niedopatrzenie oddziałów rachunkowych odnośnych urzędów, nie zarachowano przypadającej części na należne wtedy kary za zwłokę wzgl. odsetki. Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, uważając tego rodzaju postępowanie za niesłuszne, zwróciła się do Pana Prezesa Izby Skarbowej o uchylenie powyższych wymiarów.

Parafowanie ksiąg handlowych i uproszczonej księgowości.

Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu wyjaśnia ponownie, że na ziemiach zachodnich (w b. dzielnicy pruskiej), na których obowiązuje jeszcze niemiecki kodeks handlowy, niema obowiązku parafowania wzgl. poświadczania prawidłowej księgowości. Obowiązek ten istnieje natomiast na tym terenie, w odniesieniu do uproszczonej księgowości, wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 13 kwietnia 1932 r. dla celów państwowego podatku przemysłowego. Książki przeznaczone do prowadzenia uproszczonej książkowości, poświadcza również Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31 (pokój 5) pobierając za to 3.— zł.

Sprawy kolejowe i pocztowe.

Zniżka taryfy kolejowej.

W związku z akcją popierania budownictwa obniżona została taryfa na cegłę o 25 proc. przy przewozach na bliższe odległości do 100 km., zaś przy prze-

wozach na dalsze odległości o 10 proc. Większy rozmiar zniżki przy bliskich przewozach tłumaczy się rozmieszczeniem geograficznem cegielni w całym kraju. Z tych samych przyczyn co cegłę, obniżono o 15% taryfę na wyroby stolarskie budowlane.

Celem ułatwienia obniżki cen na wyroby hutnicze i metalurgczne przeprowadzona została zniżka taryf na surowce dla tej gałęzi przemysłu, a mianowicie o 15 proc. dla rudy krajowej o 5 pr. dla rudy zagranicznej, o 20 proc. dla złomu krajowego i importowanego i o 15 proc. dla surówki żelaznej.

Wreszcie dla ulżenia rolnictwu obniżone zostały taryfy na zboże przetwory zbożowe i inne ziemiopłody, oraz na nawozy potasowe, jak superfosfat kainit itd. tudzież wapno nawozowe.

Wszystkie te zarządzena Ministerstwa Komunikacji ogłoszone zostały w Nr. 4. Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych i weszły w życie w dniu 20 stycznia 1933 r.

O reformę taryfy drobnicowej.

Związki gospodarcze opracowały opinję w sprawie reformy taryfy drobnicowej. Obecnie taryfa ta posiada tylko jedną klasę, niezależnie od wartości towarów, wskutek czego wiele towarów obciążonych jest nieproporcjonalnie wielkiemi stawkami przewozowemi. Obecne warunki stwarzają raczej tendencję do wysyłania ładunków drobnicowych, dzięki czemu sprawą tą zajmie się w najbliższym czasie państwowa rada kolejowa.

O zniżkę opłat pocztowych.

Związki gospodarcze przygotowały memorjały w sprawie obniżenia opłat pocztowych i telegraficznych. Postulaty sfer gospodarczych idą w tym kierunku, aby opłata za listy do 20 gramów wagi obniżona została w obrocie wewnętrznym do 20 groszy, a za karty korespondencyjne do 10 groszy. Dalsze stawki taryfy pocztowej miałyby być obniżone odpowiednio do nowoustanowionych opłat podstawowych. Sfery gospodarcze domagają się nadto wydatnego obniżenia opłat telegraficznych oraz opłat za rozmowy międzymiastowe telefoniczne.

Prawo i sąd w życiu gospodarczem.

W sprawie zastępstwa procesowego przed sądami grodzkiemi.

Nowy kodeks postępowania cywilnego (z mocą obowiązującą od 1 stycznia b. r.), różniący się pod wieloma względami od przepisów dotychczasowych, inaczej normuje również kwestję zastępstwa procesowego przed sądami grodzkiemi. O ile bowiem, obowiązująca do dnia 1 stycznia b. r. procedura niemiecka zezwalała przed sądem grodzkim, występować każdej osobie, mającej zdolność procesową w charakterze pełnomocnika procesowego strony (§ 79), to nowa procedura polska czyni w tym względzie pewne ograniczenia personalne. Mianowicie art. 85 przewiduje, że pełnomocnikami procesowymi z pośród nieadwokatów mogą być tylko spółuczestnicy sporu oraz osoby, **sprawujące zarząd majątku lub interesów** stron wreszcie ich rodzice, małżonek, rodzeństwo lub dzieci, a więc najbliżsi krewni.

Dawniejszy przepis, dozwalający występować każdej osobie przed sądem grodzkim w charakterze pełnomocnika procesowego strony był bardzo wygodny, zwłaszcza dla przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, albowiem w wypadkach niemożności stawiennictwa przed sądem samego właściciela, członka zarządu, czy też prokurenta dozwalał na wyręczenie się przed sądem w sprawach bez przymusu adwokackiego każdym choćby zwykłym pracownikiem biurowym.

Przy wielkiej mnogości procesów, jakie dzisiaj każda firma musi prowadzić, możność wyręczenia się zwykłym pracownikiem biurowym przed sądem grodzkim posiadała wcale niepoślednie znaczenie, a większe przedsiębiorstwa posiadały wręcz stałych specjalnych urzędników do opracowywania i prowadzenia spraw procesowych.

Nowy przepis procedury cywilnej, ograniczając krąg osób uprawnionych do procesowego zastępstwa strony nie zezwala na wyręczenie się zwykłym pracownikiem biourowym, a odnośne wyrażenie ustawy, że pełnomocnikami mogą być osoby „sprawujące zarząd majątku lub intersów stron" interpretowane jest przez sądy w ten sposób, że pełnomocnikami mogą być jedynie osoby zarządzające przedsiębiorstwem tudzież prokurenci.

W ostatnich dniach zwróciło się do nas kilka przedsiębiorstw z zażaleniami, że niektóre sądy, opierając się o omawiany przepis art. 85 nowej polskiej procedury, nie chcą dopuścić w charakterze pełnomocników procesowych, zwykłych urzędników firmowych, którzy dotychczas zajmowali się sprawami procesowemi, nawet w sprawach starych t. j. wszczętych jeszcze za czasów obowiązywania dawniejszej procedury.

Ponieważ postępowanie to nie było zdaniem naszem właściwe, albowiem w myśl art. 26 przepisów przechodnich do nowej procedury, sprawy wszczęte przed dniem jej wejścia w życie, rozpoznawać należy aż do ukończenia według przepisów dawniejszych, zwróciliśmy się do kierownika Sądu Grodzkiego w Poznaniu, by w sprawach wszczętych przed dniem 1 stycznia b. r. dozwalał Sąd w myśl § 79 starej procedury na zastępowanie się jeszcze zwykłymi pracownikami biurowymi.

Uzyskaliśmy przyrzeczenie, że w sprawach wszczętych za czasów starej procedury mogą występować zwykli pracownicy biurowi, o ile tylko nie nastąpiło w pierwszej instancji zawieszenie, przerwa lub spoczywanie postępowania, a więc tego rodzaju wypadki, któreby w myśl art. 37 przepisów przechodnich kwalifikowały rozpoznanie sprawy już według przepisów nowego kodeksu.

Projekty ustaw gospodarczych w Sejmie.

Rząd wniósł projekt ustawy w sprawie zniesienia Sądu Apelacyjnego w Toruniu i zmiany granic Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. Projekt przewiduje zniesienie z dniem 1. 4. 1933 r. Sądu Apelacyjnego w Toruniu i włączenie okręgu tego sądu do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. Jednocześnie projekt przewiduje, że sprawy, wszczęte i nieukończone przed dn. 1. 4. 1933 r. w Sądzie Apelacyjnym w Toruniu, będą przekazane do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

Wniesienie podania o niższą kategorję nie zwalnia od obowiązku wykupienia właściwego świadectwa przemysłowego.

Wniesienie podania do władzy skarbowej o zezwolenie na wykup świadectwa przemysłowego niższej kategorji nie zwalnia samo przez się podatnika od obowiązku wykupienia właściwego świadectwa przemysłowego.

Art. 98 ustawy o podatku przemysłowym stanowi specjalny zakaz prowadzenia przedsiębiorstwa lub wykonywania zajęcia bez odpowiedniego świadectwa przemysłowego, a istota tego przestępstwa polega na niespełnieniu obowiązku uiszczenia właściwego podatku przemysłowego, przyczem wniesienie do władzy skarbowej podania o zezwolenie na wykup świadectwa przemysłowego niższej kategorji nie zwalnia samo przez się podatnika od obowiązku wykupienia właściwego świadectwa przemysłowego, gdyż żaden przepis ustawy o podatku przemysłowym tak nie postanawia (wyrok S. N. w sprawie II. 4. K. 207-32).

Prawo pracownika umysłowego do urlopów niewykorzystanych w latach ubiegłych.

Pracownik umysłowy ma prawo bądź do urlopu 1-miesięcznego w każdym roku kalendarzowym, bądź do wynagrodzenia za niewykorzystany urlop. Jednakże te uprawnienia trwają do końca danego roku kalendarzowego i z upływem tego czasu wygasają. Skoro zatem pracownik nie wykorzystał urlopu w danym roku kalendarzowym, nie może domagać się czy to w roku następnym, czy to później, ani przyznania mu tego urlopu, ani wynagrodzenia za niewykorzystany urlop (S. N. 215-31).

Różne.

Wycieczka na Targi Brytyjskie.

Polskie Biuro Podróży „Francopol" organizuje wycieczkę na Targi Brytyjskie z Gdyni do Londynu i Birmingham na okres od 23/II. — 4/III. br. Cena 595 zł od osoby obejmuje 4 dniowy pobyt w Anglji ze zwiedzeniem miast i Targów, przejazdy z całkowitem utrzymaniem z Gdyni do Gdyni oraz zwykłe świadczenia w tego rodzaju wycieczkach. Również czyni się starania o uzyskanie ulgowych paszportów. Zapisy i informacje w przedstawicielstwie P. B. P. Francopol w Poznaniu, „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, tel. 44-76.

— Rząd Brytyjski przysłał Związkowi Fabrykantów zaproszenie na tegoroczne Targi Brytyjskie, które odbędą się w Londynie w okresie od 20 lutego do 3 marca 1933 r. Członkowie, którzy udając się na powyższe Targi, chcieliby z zaproszenia skorzystać, zechcą się zgłosić w biurach Związku.

Możliwości zbytu produktów polskich zagranicę.

1. **Polak zamieszkały w Afryce Środkowej** ma zapotrzebowanie i zbyt na tamtejszym rynku na następujące artykuły: wyroby masarsko - wędliniarskie, kartofle jadalne, mąkę pszenną, wyroby emaljowe i fajansowe, wyroby włókiennicze, pragnie zaś dostarczać na rynek polski następujące towary: owoce południowe, kawę, kakao w ziarnie, orzechy kokosowe, oliwę palmową i banany". Bliższych informacyj udziela Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu.

2. **W Chinach** jest obecnie — z powodu bojkotu towarów japońskich, konjunktura na następujące towary polskie: wyroby galanteryjne, wełniane, bawełniane i skórzane.

3. **Synd. przedstawicieli i importerów polskich do Francji** organizuje na Targach Paryskach stoisko polskie, które będzie obejmowało następujące działy: tytoń, alkohol i sól, likiery, wódki, mięso, konserwy, masło, jaja, jarzyny suszone, czekoladę, nasiona, ziarno, ziemniaki, węgiel, meble, parkiety, forniery, wyroby tekstylne i konfekcję, artykuły sportowe i chemiczne, fajans, porcelanę artykuły biurowe, metalowe i żelazne, wyroby sztuki stosowanej, dział turystyczny, dział Port-Gdynia i dział komunikacyjny. — Bliższych informacyj udziela Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1 — Czcionkami Drukarni Polskiej S. A. w Poznaniu.
Redaktor odpowiedzialny Dyrektor Franciszek Łyczywek.